

Grensehandelen med sterke alkoholdrikker fra Sverige

For å anslå omfanget av grensehandel med sterke alkoholdrikker fra Sverige, har vi tatt utgangspunkt i mersalget av øl, vin og brennevin i Systembolagets butikker i grensekommunene Dals-Ed, Strömstad, Eda, Torsby, Årjäng, Arvika, Åre og Härjedalen. Mersalget er beregnet ved å sammenlikne salget i de åtte grensehandelskommunene med salget i et kontrollområde som ikke er utsatt for grensehandel. Det forekommer også noe grensehandel i andre svenske kommuner mot norskegrensen, men denne handelen er av relativt ubetydelig omfang.

Et problem ved de kommunene vi ser på er at en del av dem er meget populære turistmål. Først og fremst Strömstad og Åre, med rundt 60 gjestedøgn per innbygger, er utpregede turiststeder, men også Härjedalen har et høyt antall gjestedøgn. Vi har forsøkt å korrigere for dette ved å sammenlikne grensehandelskommunene med et område som har tilnærmet like mange gjestedøgn. Det gjør at det valgte kontrollområdet vil fange opp noe av effekten av turismen på salget av alkoholdrikker.

For å komme fram til et anslag over omfanget av grensehandelen, antar vi at hele forskjellen mellom omsetningen per innbygger 15 år og eldre i grensehandelskommunene og i kontrollområdet skyldes grensehandel. Den totale grensehandelen vil da være differansen mellom forbruket per innbygger 15 år og over i grensehandelskommunene og kontrollområdet multiplisert med antall innbyggere i denne aldersgruppen i grensehandelskommunene.

Figuren viser utviklingen i grensehandelen fra Systembolaget for perioden 1995-2011. Den viser også utviklingen i valutakursen i samme periode. Vi ser at grensehandelen har en tendens til å øke når den norske krona styrker seg, mens den flater ut eller går noe ned i perioder der krona svekkes. Korrelasjonen mellom grensehandelen målt i ren alkohol og valutakursen er -0,80 for årene 1995-2011, noe som betyr at det er en klar tendens til samvariasjon mellom de to størrelsene.

Figuren viser at grensehandelen fra Systembolagets butikker var nesten åtte ganger større i 2011 enn i 1995 når vi regner omsetningen i ren alkohol. Økningen var størst for øl og vin.

